

XIII.

Magtár alapításra serkentés.

(Egyházi beszéd.)

Eltelének annakokáért a bőségnek hét esztendei, mely bőség vala Egyiptomnak földén. És elkezdének közelgetni az éhségnek hét esztendei, mint megmondotta vala Jozsef. sat. 1 Móz. 41, 53—57.

Faraó, Egyiptomnak egykori ura, hajdan kettős álmában a hét kövér és ösztövér tehenekben, s megint a hét teljes és vékony gabonafejekben azt a nevezetes dolgot látta, hogy országában hét termékeny évek lesznek, azokra pedig hét terméketlen évek következnek. És az ő álma teljesebbé ment! — Hét termékeny év állott elé egymásután, melyekre hét terméketlen év következék; s a hét kövér teheneket a hét ösztövér tehenek, a hét teljes gabonafejeket a hét vékony gabonafejek egészen elnyelék. —

Atyámfiai! mikor Faraó eme jeles álmat látta, az álom magyarázó József azt a tanácsot adta neki, hogy Egyiptom kormányzását bizza valamely bölcs férfura, ki a hét termékeny években a gabonának ötödét minden embertől szedje be, s takarja magtárakba, hogy az eljövendő hét évi éhségnek idején legyen az a tartománynak táplálására. — Tetszett Faraónak ez a tanács, s minthogy azon időben Józsefhez hasonló bölcs, eszes férfiú nem vala, ő lön Egyiptom kormányzására kinevezve. Ő pedig kimenvén a Faraó tekintete elől, állita a városokba magtárokat, és takara a hét termékeny években felette sok gabonát, mint a tengernek fővénye, annyira, hogy meg nem számláltathatnék, mivel száma nem vala. *Eltelének annakokáért sat.*

Magtárt — nem országos — hanem egyházi magtárt akarok állítani én is, ai! s azt ajánlom nektek, a mit József ajánlott vala Faraónak: állítsatok magtárt! — De hogy tettekre buzduljon gyü-

lekezetünknek minden igaz tagja, jertek értsétek meg: miért akarok én magtárt állítani gyülekezetünk kebelében? Nagyon hasznos dolgot ajánlok ma tinéktek; kérlek, figyelmezzetek. —

Mielőtt eme kitüzött kérdésre felelnék: miért akarok én magtárt állítani gyülekezetünk kebelében? szükségesnek vélem röviden megemlíteni azt: hogy minő szerkezettel akarok én magtárt állítani? A felállítandó magtár szerkezete, nézetem szerint, e lenne: gyülekezetünknek minden családja, nem véve ki a szegényebb sorsú családokat is, hozna a magtár számára vagy egyszerre, vagy pedig részletenként, egyegy köből gabonát, négy év alatt. Ez a hozomány megállítandó alapszabályok és bölcs kezelés mellett, minden köből évenként egy-egy véka kamatra adatván ki, csak hamar megütné a száz köblöt. — Aztán mikor ez állana, vagy pedig ennél még több is, az ebből minden évben befolyó kamat évről évre tevődne pénzé, természetesen a pénz is kamatoztatván, s így tovább. Ekkor lenne az egyházi magtárnak mind gabonája, mind pénze rendelkezés alatt. Ilyszerű szerkezettel akarok én magtárt gyülekezetünk kebelében; még pedig

Elsőben is azért, hogy ti magatokon — eshető szükségitekben — segíthessetek. Változás alatt áll a nap alatt minden; ott áll az embernek sorsa is. A szükségek, kárvallások, balesetek, és természeti csapások minden órán előállhatnak, még ha a restek kenyerét nem eszed is, hirtelen eljöhethet, mint gyors utonjáró, a te szegénységed, és a te szükölködésed, mint a paizsos férfiú. 1) Egy percz kell, s egy jégeső gabonádat a meződen kicsépelheti; egy percz kell, s egy tüzgyulladás épületeidet s takarmányaidat hamuba temetheti; egy percz kell, s egy pusztító dögvész igavonó barmaidat megölheti; és nem sok idő kell arra is, hogy az egyiptomi ösztövért tehének, s vékony gabonaszálak völgyeiteken és halmaidokon megjelenjenek. S kérdem: mit cselekesztek ily szomorún nyomasztó körülmények között? Talán a lelketlen uzsorásokhoz folyamodtok? Oh ezek ismét egy jégverés, egy égés, egy dögvész, vagy egy terméketlen év lesznek rajtatok! Tán ősi birtokaitokat

1) Péld. 6; 11.

bocsátjátok áruba? A szegény Nábót őseitől öröklött birtokát nem hogy pénzen, de még cserében sem adá Akhábnak, — ő mondá Ákháb királynak: Oltalmazzon engemet az Úr attól, hogy tenéked adjam az én atyáimtól maradt örökséget. 1) Tán koldustarisznyát akasztatok nyakatokba, skoldulni indultok? Bölcs Syrák azt mondja: Fiam! koldus életet ne élj, jobb meghalni, hogy sem mint koldulni. 2) Vagy tán imádkozásra kulcsoljátok egybe kezeiteket, s az Istenre néztek? Jó, jó, tagadhatatlanul jó! nem csak, hanem szükséges is az Istenben bizni; ámde csak okosan! A ki az Istenben oktalanul bizik, hijáavalóságot cselekszik. Emberek! állítsatok magtárt. Emlekezzetek ama példabeszédre: Minden ember a maga szerencséjének vagy szerencsétlenségének kovácsa. Segitsetek magatokon, mert az Isten is úgy segít rajtatok. Állítsatok magtárt, hogy eshető szükségitekben magatokon segíthessetek, mert e reátok nézve üdvös célból akarom én azt, hogy magtár alakuljon gyülekezetünk kebelében. — De

Másadszor azért is akarok én magtárt állítani gyülekezetünk kebelében, hogy ti felebarátaitok javát is előmozdithassátok! Nekünk nem csak saját javunkra, hanem embertársaink javára is figyelmet kell fordítanunk. Roszul tette fel régen Kain eme kérdést: Avagy őrizője vagyok-e én az én atyámfiának? mert minden ember köteles felebarátja javát — tehetsége szerint — eszközölni. Barátom! atyámfia! neked nem csak magadért, hanem másokért is élned kell; neked a te szellemi és anyagi tehetségeiddel embertársaid javára is sáfárkodnod kell; neked emberbarátnak kell lenned, és a te hatáskörödben annyi jót kell művelned, a mennyit csak művelhetsz. Szeressed felebarátodat, mint tenmagad. 3) A szenteknek szükségekre adakozók legyetek. 4) Ne nézzek kiki mind az ő hasznait, hanem minden az egyebek hasznokat is nézze. 5) Míg időnk vagyon mindenekkel jól tegyünk, kiválképen pedig a mi hitünknek cselédivel. 6) A jótéteményről, és marhátoknak mással való közöltetéséről el ne felejtkezsetek, mert ilyen áldozatokban gyö-

1) Kor. 21; 3. — 2) Syr. 40; 29. — 3) Máté 22; 39. — 4) Rom. 12; 13. — 5) Filip. 2; 4. — 6) Galat. 6; 10. — 7) Zsid. 13; 16. —

nyörködik az Isten. Fiatskáim! ne szeressük egymást csak beszéddel és nyelvvel, hanem cselekedettel és valósággal.¹⁾ Arany szavak! egyről egyig a szent könyvnek arany szavai ezek, s mind arra hívna, hogy felebarátaink javát — tehetségünk szerint — munkáljuk. Hogy tehát felebarátaitok javát is elérjétek: állítsatok magtárt! E nekik is hasznokra lesz, mert ez által szorult állapotjokban ők is segíthetnek magokon. Meglehet, szerencse gyermekei, hogy nektek ezen magtár javadalmaira szükségetek nem lesz; adja is az Isten, hogy ne legyen; adja az Isten, hogy erszényetekből a pénz, kenyeres kamarátokból a kenyér, mezeitekről az áldás, aklaikból a barmok soha el ne fogyjanak; adja az Isten, hogy folytonosan jábesi tartós szerencsének örvendjétek; ámde ha ezen magtár javadalmaira nektek szükségetek nem lesz is, a Jézus szavai szerint — szegények mindenkor lesznek veletek,²⁾ s ezeknek mindenkor lesz arra szükségük. S oh mily felséges erény mások javát is munkálni! Bizonyval mondom nektek, hogy a ki ezt miveli, az az Istennel, a ki személyválogatás nélkül mindenek javát munkálja, egy kézre dolgozik! — Legyen tehát nektek magtáratok, mert én épen azért akarok gyülekezetünk kebelében magtárt állítani, hogy ti ez által felebarátaitok javát is elérjétek!

Harmadszor, azért is akarok én magtárt állítani gyülekezetünk kebelében, hogy a nevelés fontos ügye is gyermekeitek érdekében nagyobb tökélyre emeltesse. A nevelés ügyének, mint a társaság legfontosabb ügyének, mindenütt a tökély lehető magas fokán kellene állni. És oh vajha ott állana! ámde az nem áll ott! Sokszor kell még a nemeskeblű emberbarátnak így sohajtani: Nevelés szent ügye, jöjjön el a te országod! A nevelés fontos ügye csaknem minden falusi közönségben hiányos; csak a mi nevelési ügyünket tekintve is, oh be sok hiányra találunk! Van-e kisdédóvódánk, melyben a most utczákon koválygó kisdedek a balesetek ezer nemeitől, és a felleltség ezer ragályaitól megóvatnának? Nincsen! — Van-e alkalmas ikola-házunk, melyben az iskolaköteles gyermekek — a fiak a leányoktól elkülönítve — jól megférhetnének? Nincsen! — Felvan-e szerelve iskolánk belseje szükséges butorokkal, és a cél-

1) Ján. 3:18. — 2) Máté 26; 11.

szerű neveléshez mulhatlanul megkivántató kézi-könyvekkel? Nincsen! — Van-e figyelem fordítva ösztöndíjakra, melyek a tanulásra és jó erkölcsre nyomatékosan serkentő régi három águ helyét kipótolhatnák? Nincsen! — És van-e gondoskodás a tanítókról, ezekről az emberiség szegény napszámosairól annyira, hogy ők az anyagi szükségektől menten, egész odaadással folytathatnák szép, de terhes munkájukat? Nincsen! — Atyámfiai! valamig a nevelés ügye körül ennyi hiányt találunk, mindaddig gyermekeink a jó nevelés áldásaiban nem részesülhetnek; gyermekeink jó nevelést csak úgy kaphatnak, ha a nevelés fontos ügye nagyobb tökélyre emeltetik! — Szülők! apák és anyák! állítsatok gyermekeitek érdekében magtárt, hogy ennek befolyó kamatjából a nevelés fontos ügye is élémozdítva legyen. Ha ezt megteszitek, nagy jót tesztek a ti gyermekeitekkel, mert szent Dávid szavai szerint: a ti fiaitok olyanok lesznek, mint a növekedő plánták az ő gyermekded korokban, és a ti leányaitok, mint a templom köveinek hasonlatosságára szépen megfaragott kövek.¹⁾ Sőt nagy jó háromlik reátok is, mert eleget tévén emez apostoli intésnek: Ti atyák! a ti magzatitokat neveljétek a tudományban, és az Úrnak beszédének intésében:²⁾ jó számot adhattok a számolás napján gyermekeitekről az ítélő birónak is, s lelki nyugalommal szólhattok eképen: imhol vagyok én, és a gyermekek, kiket adott nekem az Isten.³⁾ Föl hiveim, föl! alapítsatok magtárt a ti gyermekeitekért is, mert én épen azon szent czélből is akarok magtárt állítani gyülekezetünk kebelében, hogy a nevelés fontos ügye is gyermekeitek érdekében nagyobb tökélyre emeltessék! Végre

Negyedszer azért is akarok magtárt állítani gyülekezetünk kebelében, hogy az Urnak házát is megépíthessétek! Az Urnak házát — a templomot — építeni, romladozásait újítani minden egyházi gyülekezetnek kötelessége egyfelől azért, mert ezt maga az Isten parancsolja; ⁴⁾ másfelől pedig azért, mert míg egy szép templom a népnek vallásos érzületéről tanuskodik: addig a pusztulásra hagyatott templom a gyülekezetnek lágymelegsége, hogy ne mondjam, vallástalansága ellen kiált! — Atyámfiai! a mi templomunk, a seregek Istenének e szent hajléka, romlásnak idult: hát

1) Zsolt. 144; 12. — 2) Efész. 6; 4. — 3) Zsolt. 2; 13. — 4) Móz. 25; 8.

nem jut-e eszetekbe, hogy ezt meg kell építeni?! — Hajdan, mikor az Ur a maga sátorának megépítése iránt parancsolatot adott volna Mózes prófétának, így szóla Mózes a néphez: Vegyetek a ti jószágotokból ajándékot az Urnak; a kinek szive szabad akarata szerént indul, az adjon ajándékot az Urnak. ¹⁾ És ezen feihivásra Izrael fiainak egész gyülekezete kimene, s annyi ajándékot hozának, hogy Mózesnek ezt kelle kiáltani: senki ezután se férfiu, se asszonyállat ne hozzon ajándékot a szent hajléknak mivére; ²⁾ hát ti nem mozdulnátok-e meg, hogy ajándékot hozzatok az Ur házának megépítésére, mikor az Ur templomunk romladozó kőfalai által hozzátk is oly hathatósan szól? — Amaz evangeliomi özvegy nőnek csak két fillére vala, s azt is az Isten ládájába veté: hát ti fölösleges javaitokból nem hoznátok-e áldozatot a vallás oltárára — az Isten házának megépítésére? Hozzatok áldozatot az Isten házának megépítésére! — Ne mentegessétek magatokat — ne mondjátok az Aggeus próféta korabeli néppel: nem jött még el az idő, az Ur háza építtetésének ideje; ³⁾ mert aligha nektek is eme szemrehányást nem teszi az Ur: Eljött-e ti néktek időtök, hogy lakozzatok a ti szép házaitekben, hogy ez a ház pusztán áll? ⁴⁾ Hozzatok áldozatot az Ur házának megépítésére; állítsatok magtárt, hogy legyen ez alapja az Ur háza megépítésének is; mert én azért is akarom gyülekezetünk kebelében a magtár létrejövetelét, hogy ti ennek évenként befolyó kamatjából az Urnak házáat is elvégre megépíthessétek! —

És imé, atyámiai! láthatjátok, hogy én mily szent és üdvös czélből akarok magtárt állítani gyülekezetünk kebelében; láthatjátok, hogy én érettetek, felebarátaitokért, gyermekeitekért, s a mi istenünk házának dicsőségeért akarok egyházi magtárt állítani. — Oh vajha mindnyájan az én akaratomon lennétek. Oh vajha miképen Faraónak tetszék a József beszéde: azonképen tetszenék nektek is az én magtár alapításra serkentő beszédem. Oh vajha saját sorsotokat, felebarátitok javát, gyermekeitek boldogságát, s isten házának dicsőségét tartva szemeitek előtt, egy szivvel és lélekkel kiáltanátok fel: állítsunk magtárt! Adja az isten, hogy ez így legyen! adja az isten, hogy ti egyenlő értelemmel

1) Móz. 35; 5—2. — 2) Móz. 36; 5. — 3) Agge. 1; 2, 4. —

legyetek; ¹⁾ adja azisten, hogy ne legyenek ti köztetek hasonlások; de legyetek inkább egybeköttettek egy akaratnak, és egy értelemnek általa. ²⁾ Ámen. ³⁾

Nagy Sándor,

h. karácsonfalvi pap.

- 1) Rom. 12, 16. — 2) Kor. 1, 10. — 3) E korszerű, derék beszéd nem hangzott el a pusztába, mert az eklézsia, melyhez intézve volt, a magtárt megalapította. Örömmel jegyezzük meg, hogy közelebbről még néhány eklézsiánkban alapult magtár. Vajha terjedne s minél többhelyt válnék testté ez üdvös eszme, mely a helységekre nézve nem kisebb fontosságú lehet idővel, mint a városokban a szintén ujaobkoru kiségitő egyetek. — Az alapítás módjára nézve mindenesetre a helyi viszonyok s az eklézsia tagjainak közmegegyezése kell, hogy határozzanak. Egy helyt pl. alapítottak magtárt önkéntes adakozásból; máshelyt két vagy három osztályt állítottak meg a családok vagyonsága szerint úgy, hogy ha egy szegény család alapul adott két vékát, a vagyonosabbak hármát vagy négyet, s a legvagyonosabbak még többet.

Szerk.

XIV.

Szent Péter kulcsai.

(Egyházi beszéd.) ¹⁾

Mikor pedig ment volna Jézus Czézáréa tartományába, mely Filep királyról nevezetik, megkérde az ő tanítványait, mondván: Engemet, embernekfiát, kinek mondanak lenni az emberek? Azok pedig mondának: némelyek Keresztelő Jánosnak, némelyek Ilyésnek, némelyek pedig Jérémiásnak, vagy egynek a próféták közül. És monda nekik: Ti pedig kinek mondotok lenni engemet? Felelvén pedig Simon Péter, monda: Te vagy ama Krisztus, az élő Istennek fia. Akkor felelvén Jézus, monda neki: boldog vagy Simon, Jónának fia, mert a test és a vér ezeket nem jelentette neked, hanem az én menyei Atyám, de én is mondom neked: te Péter vagy és ezen a kösziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui nem vehetnek azon diadalmat, és néked adom a menyekországának kulcsait, és valmit megköötözendesz e földön, a menyekben is kötözve léssen, és valmit megoldandasz e földön, a menyekben is oldozva léssen. Máté 16; 13—20.

A biblia számos olyan helyet foglal magában, a melyeknek másként nem lehet valódi és eredeti értelmét kitalálni, csak úgy, ha kibontjuk azokat a tévedések homályából, a melybe a mult századok tudatlansága, a papság önző szenvedélye, és a pártok viszálykodása beburkolták. Vannak a szentírásban bizonyos helyek, a melyek hasonlitanak valamely hajótörést szenvedett hajónak romladékaihoz, a melyeket esztendő hosszú sora után kerestek ki a tenger fenekéről, s a melyeknek nem csak színök tűnt el, hanem rajtuk a vas, és fa oly vastag rozsdá és tengeri lerakódás alá vannak elrejtve, hogy eredeti alakjokat alig lehet kitalálni.

Azon nem kell csodálkoznunk, atyámfi, hogy a szentírásnak

1) „Sermons et Homélie. Par Athanase Coquerel, fils. Paris, 1855.“ című könyvből.